

Оонньуу «Аптаах тарбахчааннар дойдуларыгар айан» (кыра бөлөххө)

Эйгэлэри алтыһыннары: билии-көрүү, эти – ханы чэбдигирдии, тылы сайыннары, алтыһы, уус-уран айымны.

Сыала: үөрэппит хоһооннорун оонньуу көмөтүнэн чиңэтии;
тарбах былчыннарын, оҕо диалогка киирэн кэпсэтэр дьобурун сайыннары;
оҕо тутан – хабан көрөн сөпкө соруудаҕы толорорун ситиһии;
оҕо билиэн-көрүүн баҕарар баҕатын көбүтүү;
тулалыыр эйгэбэ, кыылларга истиң сыһаннаһыга иитии.

Тутгар матырыйаал: колобок (дидактической материал), бэйэ илиитинэн оноһуллубут массыына урууллара (3 устуука), үөрбүт уонна хомойбут тарбахчааннар ойууллара, кун (уруууйдаммыт), саһархай өннөөх прищепкалар, одноразовой иһиттэр (куоска оҕолорун сирэйдэрэ ойуулаах, иһиккэ оҕуруолар (кэмпизттэр), пластилинынан буруллубут хаппахтар, трубочкалартан оноһуллубут мозаикалар.

Дьикти түгэн:

Музыка тыаһыыр. (*Колобок* киирэр, оҕолору кытта дорооболоһор)

Колобок: Оҕолоор, мин оҕонньордоох эмээхсинтэн көнүллэтэммин оонньуу сылдыбын, ол сылдьан иһиттим ыраах – ыраах аптаах тарбахчааннар дойдулара баар, ол дойдуга ким баҕарар оонньуу барыан сөп үһү, эһиги тийэн оонньообуккут дуо? Мин онно баран эрэбин, миигин кытта барсын, оҕолоор, барыахха-а (оҕолор сөбүлэхлэлэр)

Иитээччи: Оччоҕо бэлэмнэниэхэиин эрэ.

Оонньуу «Бэлэмнит дуо?» (бэйэни массаастаны)

- Харахчааннар, бэлэмнит дуо?
- Даа! (харахтарын тарбах төбөтүнэн төгүүтүнэн имэринэллэр)
- Кулгаахтар бэлэмнит дуо?
- Даа! (кулгаахтарын ытыс көмөтүнэн имэринэллэр)
- Илиичээннэр бэлэмнит дуо?
- Даа! (илиилэрин аллараттан үөһэ имэрийэллэр)
- Бэлэмнит дуо, эһиги?
- Даа! (илиилэрин өрө ууналлар)
- Дьэ айанныахайын!

Оонньуу барыта:

Иитээччи: Көрүң эрэ оҕолоор, массыына турар, массыынанан айанныахайын. (урууллари уолаттар ыланнар, кыргыттары олодон айанныыллар)

«Пи – пиип, пи – пиип

Массыынам айаннаа!

Пи – пиип, пи – пиип

Дьоннору тийтэлээ!»

(Аптаах музыка тыаһыыр)

Иитээчи: тарбахчааннар дойдуларыгар кэллибит, көрүң , тарбахчааннар дойдулара учугэй да дойду эбит,

- Төһө элбэхтэрий? (элбэх, аҕыйах)

-Хайдах өңнөөх тарбахчааннар олороллор эбитий? (өңнөрү араары)

-,Кыра тарбахчааннар хаһыаларый?(элбэх)

- Улахан тарбах хаһый?(биир)

Тарбахчааннар дорооболоһуохтарын баҕараллар, бары бу тарбахчааннарга ытыспытын ууран дорооболоһобут «Үтүө күнүнэн, тарбахчаан!».

Оонньоу «Күн, күн, күүскэ тык!»

- Көрүң эрэ, манна тарбахчааннар олороллор, хайа хомойбуттар дии,

- Тоҕо хомойбуттара буолуой?

- Күннэрэ утуйан хаалбыт, ол иһин хомойбуттар эбит, бу күнү уһугуннарыахайын , биир эрэ сарданалаах, сарданата эбэн биэриэххэ, (прищепкаларынан туттаран биэрэллэр)

-Тулабыт хайдах буолла?

- Күн тыган сырдык буолла, сылаас буолла

Бары бииргэ эттибит: «Күн, күн күүскэ тык! Сырдыгы, сылааһы аҕал!»

Хамсанылаах оонньоу «Күн уонна ардах» (оонньоу ис хоһоонунан)

Оонньоу «Кыыллары аһат»

Көрүң манна үөрбүт тарбахчааннар олороллор эбит.

-Туохтан үөрбүттэрэ буолуой?

Кинилэр куоска оҕолордоохтор эбит, онтукаларын көрөллөр – харайаллар эбит, биһиги эмиз куоска оҕолорун күндүлүөххэйин бу кэмпиэттэринэн.(одноразовой иһит хаппаҕар куоска сирэйэ ойуулаах)

- Куоска, куоска аһаа, кэмпиэппиттэн сиэмэхтээ (бары үтүктэн саңараллар)

- Маладьыастар куоска оҕолорун кэмпиэтинэн кундулээтибит, үөрдүлэр, «мяу – мяу-дэстилэр.

Иитээчи: Оҕолоор, тарбахчааннарга бэлэх оңорон хаалларыахайын.

Оноһук оңоруу (продуктивная деятельность)

Бэлэх «Сибэкки»

Бу араама - пластилинынан бүрүллүбүт, манна сибэкки умнаһа, сэбирдэҕэ (көрдөрүү)

-Туга итэҕэһий? (Эминньэхтэрэ)

- Сибэкки эминньэхтэрэ туһэн хаалбыттар, эминньэх оңоробут бу мозаикаларынан (трубочкалартан кырыллыбыт). Тарбах төбөлөрүнэн анньыталыбыт. Сибэкки бэрдэ буолан таҕыста.

Сибэкким миэнэ умнастаах.

Сибэкким миэнэ сэбирдэхтээх.

Сибэкким миэнэ эминньэхтээх.

Сибэкким миэнэ олус кэрэ (иитээчи ааһан иьитиннэрэр)

(Оноһуктары көрүү, эминньэхтэри ааҕы, сыаналааһын, хайҕааһын)

Колобок: Тарбахчааннар дойдуларыгар кэлэн олус үчүйдик күүлэйдээтибит: күммүт

күүскэ тыгарыгар көмөлөстүбүт, куоска оҕолорун кэмпиэтинэн кундулээтибит. Оҕолоор, хоробуот ырыабытын ыллаан тарбахчааннарга иһитиннэриэхэйн.

Ырыа «Хоробуокка туруоҕун» (*хоробуоттуулар*)

- Оҕолоор, күүлэйдээтибит, оонньоотубут, дьибитигэр айанныыр чааспыт тийэн кэллэ. Онно биһигини чугас дьоннорбут, доҕотторбут, ооньуурдарбыт күүшүттэрэ буолуо.

Массыынабытынан айаннаатыбыт :

Пи-пиш, пи-пиш

Массыынам айаннаа!

Пи-пиш, пи-пиш

Массыынам тургээтээ!

Колобок: Көрсүөххэ диэри!